TBMM
ANAVATAN PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 12.12.2005
Sayı: 09/104

7/11647

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Devlet Bakanı Sayın Ali BABACAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.12.2005

Emin ŞİRİN
İstanbul MİLLETVEKİLİ

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından 22 Mart 2005 tarihinde yapılan, "Milli Gelir Güncelleme Çalışmaları Konusunda Kamuoyuna Duyuru" başlıklı "4 Nolu Duyuru"da aşağıdaki ifadeler kullanılmıştır:

"Türkiye'nin Milli Gelir tahminleri 1947 yılından bu yana DİE tarafından yapılmaktadır. GSYH hesaplamalarında ayrıntılı verilerin elde edilebildiği ve bu suretle ulusal düzeyde girdi-çıktı tablolarının mümkün olduğu yıl, baz yılı olarak kabul edilmektedir.Bu çerçevede DİE'nin halihazırda hesapladığı milli gelir rakamları 1990 yılı girdi-çıktı tablolarına dayanmaktadır.

Ülkemizde GSMH serilerinde 1948, 1968 ve 1987 olmak üzere üç kez baz yılı güncellemesi yapılmıştır. DİE tarafından dördüncü kez 1998 baz yılı güncelleme çalışmaları sürdürülmektedir.

... 1998 baz yılı güncelleme çalışmasında hem en güncel verilerin kullanılması, hem de metodolojik yeniliklerin hesaplamalara yansıtılması amaçlanmaktadır.

Baz yılı güncelleme gerekçeleri:

- Bazı bilgilerin, dönemlik veya yıllık milli gelir tahminleri açıklandıktan sonra elde edilmesi veya kesinleşmesi nedeniyle en son verileri GSYH büyüklüklerine yansıtmak,
- Geliştirilen yeni yöntemlerle milli geliri daha hassas ölçmek ve böylece bilgi kayıplarını asgariye indirmek,
- Uluslar arası karşılaştırmaların sağlıklı yapılabilmesine imkan sağlamak için kullanılan yöntem, kavram ve sınıflamaların uluslar arası normlara uyumlu hale getirilmesini sağlamaktır.

Bu çalışma kapsamında kullanılan güncel veriler ve gerçekleştirilen temel değişiklikler özet olarak aşağıda sunulmuştur:

1- Tüm sektörler için kesinleştirme çalışmalarında sektörel cari yıllık istatistikler ve Enstitü dışındaki sektörel veriler değerlendirilmektedir. Bu bağlamda son yıllarda DİE tarafından yayımlanan

- 1998 yılı arz ve kullanım ile input-output tabloları
- 2000 yılı bina sayımı
- 2000 yılı nüfus sayımı

7/11647

- 2001 yılı tarım sayımı
- 2002 ve 2003 yılları hane halkı bütçe anketi
- sonuçları güncelleme çalışmalarında kullanılmaktadır.

2- Eksik kapsamın milli gelir hesaplamalarına dahil edilmesinde kullanılan işgücü girdi yaklaşımı, 1987 bazlı GSMH çalışmasında sadece 1-9 kişi çalıştıran imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin hesaplamasında kullanılırken, bu güncellemede bu yöntemin kullanımı toplam imalat sanayi için uygulanacaktır.

3- Devlet sektörü ile ilgili kapsam güncellemesi yapılmıştır.

4- Mali kuruluşların GSYH'ya katkısı konusunda ESA95 standartlarına uygun olarak yapılan hesaplamalar yenilenmiştir.

5- Konut sahipliği sektöründe yaratılan katma değer üretim oranlarının kullanılmasından kaçınmak amacıyla dönemsel girdi tahminleri yapılacaktır.

6- Sabit fiyatlarla GSYH tahminlerinde, fiyatlardaki nispi değişmelerin ve kalite değişikliklerinin hesaplama sistemine dahil edilebilmesi için Avrupa Hesaplar Sistemi'nin önerdiği zincirleme endeks kullanılacaktır.

Sonuç olarak bu güncelleme çalışmaları kapsamında

- 1987 olan baz yılı, 1998 yılı olarak değiştirilmiş,
- Kapsamın ve verilen güncellemesi yapılmış
- ESA 95'e uygun olarak yöntemsel gelişmelerin mümkün olanları hesaplama sistemine dahil edilmiş olacaktır.

GSYH güncelleme çalışmaları, sektörel düzeyde devam etmekte olup analiz çalışmalarını takiben, yeni serinin sonuçları 7 yıl 28 dönemi içerecek şekilde hazırlanacaktır. Sonuçların yayın tarihi 15 gün önceden veri yayımlama takviminde açıklanacaktır."

Sorular:

1- DİE, başta büyüme rakamları olmak üzere, DİE'nin kullandığı matrislerin revize edileceğini, yeni hesaplamaların değiştirilmiş matrisler üzerinden açıklanacağını 22.03.2005 tarihinde yaptığı açıklama ile kamuoyuna duyurmuştur.

DİE'nin kendi beyanlarından yanlış olduğu anlaşılan büyüme istatistiklerinin düzeltilmesi için Bakanlığınız ne gibi bir teşebbüste bulunmuştur?